

สลด. (eMail)

ส่ง : กนธ.

รับที่ : 52246/67

22 ก.พ. 2567 เวลา 13.34 น.

ด่วนมาก

ที่ พณ ๐๖๐๒/๒๐๒๒

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ

อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (First Protocol to Amend ASEAN - Hong Kong, China Free Trade Agreement)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง พร้อมร่างคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ (ตามข้อ ๓.๒.๓)
๒. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตามข้อ ๖.)

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่อง ร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (First Protocol to Amend ASEAN - Hong Kong, China Free Trade Agreement: First Protocol to Amend AHKFTA) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขบทที่ ๓ เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Chapter 3: Rules of Origin) ของความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (ASEAN - Hong Kong, China Free Trade Agreement: AHKFTA) ซึ่งก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างภาคีความตกลง AHKFTA จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๗) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย และเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนดำเนินการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพันต่อไป

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงพาณิชย์ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลภาพรวมการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ความตกลง AHKFTA จะต้องจัดส่งหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) สำหรับมอบหมายผู้ลงนามในร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ ให้แก่สำนักเลขาธิการอาเซียนภายในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ จึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๓. สารระสำคัญ

๓.๑ ความตกลง AHKFTA มีผลบังคับใช้กับภาคีสมาชิกทั้งหมดเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งบทที่ ๓ เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า กำหนดให้ใช้กฎเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Rules: PSRs) กับสินค้าจำนวน ๗๙๔ รายการจากสินค้าทั้งหมด ๕,๒๐๕ รายการในพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิฉบับปี ๒๐๑๒ (HS 2012) โดยในจำนวนสินค้าที่มีกฎ PSRs แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๓.๑.๑ สินค้าที่เจรจาจากกฎ PSRs ได้ข้อสรุปและมีผลบังคับใช้แล้ว จำนวน ๒๓๗ รายการ ซึ่งระบุไว้ในภาคผนวก ๓-๒ (Annex 3-2: Product Specific Rules) ของบทที่ ๓ เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

๓.๑.๒ สินค้าที่จะนำมาเจรจาจากกฎ PSRs ภายหลังจากความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ จำนวน ๕๕๗ รายการ ซึ่งระบุไว้ในภาคผนวก ๓-๓ (Annex 3-3: PSRs to be reviewed) ของบทที่ ๓ เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า โดยข้อที่ ๑๗.๕ และ ๑๗.๖ ของบทที่ ๓ กำหนดให้คณะกรรมการกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Sub – Committee on Rules of Origin: SCROO) ดำเนินการเจรจา PSRs สำหรับสินค้าในกลุ่มนี้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปีภายหลังจากความตกลง AHKFTA มีผลบังคับใช้

๓.๒ SCROO ภายใต้อาณัติความตกลง AHKFTA ได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๒.๑ เจรจาจากกฎ PSRs ภายใต้อาณัติ Annex 3-3 : สินค้าที่อยู่ภายใต้อาณัติ Annex 3-3 มีจำนวน ๕๕๗ รายการ (ในระบบ HS 2012) ซึ่งภายหลังจากการเจรจา SCROO มีมติให้สินค้าจำนวน ๓๐๙ รายการ จากสินค้าทั้งหมด ๕๕๗ รายการเป็นสินค้าที่มีกฎ PSRs โดยจะนำสินค้าในกลุ่มนี้จะนำไปผนวกพร้อมกับ Annex 3-2 ซึ่งเป็นบัญชี PSRs ที่มีอยู่เดิมตามข้อ ๓.๑.๑ ทั้งนี้ เมื่อรวมกับสินค้าที่มีกฎ PSRs เดิม ภายใต้อาณัติ Annex 3-2 จะทำให้ความตกลงฉบับนี้ มีสินค้าที่มีกฎ PSRs รวมทั้งสิ้น ๕๔๖ รายการ จากสินค้าทั้งหมดจำนวน ๕,๒๐๕ รายการ (ในระบบ HS 2012)

๓.๒.๒ ปรับโอนพิกัดศุลกากรของกฎ PSRs เป็นระบบ HS 2022 : SCROO ได้ดำเนินการปรับโอนพิกัดศุลกากรของบัญชีกฎ PSRs ตามข้อ ๓.๒.๑ จากเดิมในระบบ HS 2012 เป็นระบบ HS 2022 ซึ่งผลจากการปรับโอนพิกัดศุลกากรดังกล่าวทำให้มีสินค้าทั้งหมดจำนวน ๕,๖๑๒ รายการ โดยเป็นสินค้าที่ใช้เกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้าทั่วไป จำนวน ๕,๐๔๒ รายการ และเป็นสินค้าที่มีกฎ PSRs จำนวน ๕๗๐ รายการ โดยสามารถแบ่งการปรับโอนพิกัดศุลกากรของสินค้าทั้งหมดได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

- ๑) กรณีพิกัดศุลกากรและกฎ PSRs ไม่เปลี่ยน จำนวน ๔,๙๙๐ รายการ
- ๒) กรณีพิกัดศุลกากรไม่เปลี่ยนและกฎ PSRs เปลี่ยน จำนวน ๓ รายการ
- ๓) กรณีพิกัดศุลกากรและกฎ PSRs เปลี่ยน จำนวน ๖๑๙ รายการ

๓.๒.๓ จัดทำร่างพิธีสารเพื่อแก้ไขความตกลง AHKFTA : ข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ ของบทที่ ๑๔ เรื่อง บทสุดท้าย (Final Provisions) ของความตกลง AHKFTA กำหนดให้ภาคผนวกและหมายเหตุเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้ โดยที่การแก้ไขความตกลงจะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร SCROO จึงมีมติให้มีการจัดทำพิธีสารเพื่อแก้ไขความตกลง AHKFTA เพื่อนำกฎ PSRs ในระบบ HS 2022 ตามข้อ ๓.๒.๒ มาใช้แทนที่บัญชี PSRs ฉบับเดิม โดยร่างพิธีสารฯ มีสาระสำคัญ ๒ ส่วน คือ

๑) ข้อบทของร่างพิธีสารฯ : มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการแก้ไขบทที่ ๓ เรื่อง กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อรองรับการนำบัญชี PSRs ที่เจรจาใหม่ในระบบ HS 2022 มาบังคับใช้ และกำหนดให้พิธีสารฉบับนี้ รวมทั้งภาคผนวกของพิธีสารฉบับนี้ ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของความตกลง โดยร่างพิธีสารฯ นี้จะมีผลบังคับใช้ ๖๐ วันหลังจากวันที่ภาคีทั้งหมดได้แจ้งเลขอาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ได้ดำเนินการกระบวนการภายในประเทศของตนเสร็จสิ้นแล้ว

๒) ภาคผนวก เรื่อง กฎเฉพาะรายสินค้า : มีสาระสำคัญเกี่ยวกับกฎ PSRs ของสินค้าจำนวน ๕๗๐ รายการในระบบ HS 2022

(ร่างพิธีสารฯ พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ ร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ เป็นการกำหนดจัดทำกฎ PSRs ให้กับสินค้าที่ปัจจุบันใช้กฎเฉพาะรายสินค้าแบบชั่วคราว โดยเป็นการกำหนดการคำนวณแหล่งกำเนิดสินค้าให้เหมาะสมกับโครงสร้างการผลิตในปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการมีทางเลือกในการคำนวณแหล่งกำเนิดสินค้าเพิ่มขึ้น

๔.๒ กระทรวงพาณิชย์โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้ร่วมกับกรมศุลกากรจัดการรับฟังความคิดเห็น เรื่อง พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ ผ่าน ๒ ช่องทาง ได้แก่ (๑) เว็บไซต์ของกรมฯ (www.dtn.go.th) ในหัวข้อ “แบบสำรวจความคิดเห็น (ด้านการเจรจาการค้า)” ระหว่างวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗ และ (๒) จัดประชุมชี้แจงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗ ณ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และผ่านระบบ Zoom โดยมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมทั้งสิ้นจำนวน ๘๓ คน (ผู้ประกอบการ/ภาคเอกชนจำนวน ๓๕ คน และหน่วยงานภาครัฐจำนวน ๔๘ คน) ทั้งนี้ ผลจากการประเมินความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพบว่า ไม่ขัดข้องต่อการบังคับใช้พิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ โดยเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้อุตสาหกรรม PSRs ภายใต้ความตกลงฉบับนี้มีความรัดกุมยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยป้องกันการสวมสิทธิ์ของสินค้าจากประเทศอื่น ๆ และเป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างสมาชิกอาเซียนและฮ่องกง จึงสนับสนุนให้พิธีสารฯ ดังกล่าวมีผลบังคับใช้โดยเร็ว

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงพาณิชย์โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้มีหนังสือสอบถามข้อมูล/ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดทำร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งฯ รวมถึงกระบวนการภายในของไทย ว่า ร่างพิธีสารฯ ดังกล่าวเข้าข่ายเป็นการดำเนินการที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามความในมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่อย่างไร โดยสรุปความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๖.๑ กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ในฐานะหัวหน้าผู้แทนไทยในการประชุม SCROO ภายใต้ความตกลง AHKFTA แจ้งข้อมูลผลการเจรจา กฎ PSRs ภายใต้ Annex 3-3 รวมถึงผลการปรับโอนพิกัดศุลกากรของกฎ PSRs เป็นระบบ HS 2022 ซึ่งไม่ได้เปลี่ยนแปลงพันธกรณีที่ไทยผูกพันไว้เดิมในด้านการลดภาษีหรือยกเลิกอากรศุลกากร

๖.๒ กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) แจ้งว่า ไม่ขัดข้องในหลักการ เนื่องจากรายละเอียดของพิธีสารฯ และกฎ PSRs ที่ได้ปรับโอนพิกัดศุลกากรจากระบบ HS 2012 เป็นระบบ HS 2022 ในภาคผนวกแนบท้ายเป็นไปตามต้นฉบับภาษาอังกฤษที่ประเทศภาคี AHKFTA ได้เห็นชอบร่วมกันแล้ว

๖.๓ กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการขัดเกลาถ้อยคำทางกฎหมายของพิธีสารฯ แจ้งว่า ไม่ขัดข้องต่อสารัตถะโดยรวมของพิธีสารฯ ทั้งนี้ ข้อ ๔ วรรคแรกของพิธีสารฯ ระบุให้พิธีสารฯ รวมทั้งภาคผนวกของพิธีสารฯ เป็นส่วนหนึ่งของความตกลง AHKFTA ดังนั้น พิธีสารฯ จึงถือเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสามของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

๖.๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งว่า เนื้อหาของพิธีสารฯ เป็นการนำกฎ PSRs ในระบบ HS 2022 มาใช้แทนระบบ HS 2012 ซึ่งประกอบด้วยสองส่วน คือ กฎ PSRs ตามภาคผนวก ๓-๒ และกฎ PSRs ที่ประเทศภาคีตกลงกันใหม่ เพื่อมาแทนที่บัญชีกฎ PSRs ฉบับเดิม กรณีจึงเข้าลักษณะเป็นหนังสือเกี่ยวกับการค้าเสรีที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง ตามที่มีการกำหนดขอบเขตและความหมายไว้ในมาตรา ๑๗๘ วรรคสองและวรรคสามของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

(ความเห็นหน่วยงานดังที่กล่าวมาข้างต้นปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ข้อ ๒.๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสนอหนังสือสัญญาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ระบุแนวทางสำหรับหนังสือสัญญาที่กำหนดขั้นตอนการลงนามและขั้นตอนการแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน (consent to be bound) แยกออกจากกัน โดยกระทรวงพาณิชย์ต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและขออนุมัติการลงนาม พร้อมทั้งขอให้เสนอขอความเห็นชอบต่อรัฐสภาในคราวเดียวกัน โดยเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว กระทรวงพาณิชย์สามารถดำเนินการให้มีการลงนามในพิธีสารดังกล่าวได้ และจึงเสนอเรื่องต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงถ้อยคำที่มิใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงพาณิชย์สามารถดำเนินการโดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๘.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงนามในร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง

๘.๓ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศออกหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงนามในร่างพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง

๘.๔ นำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง

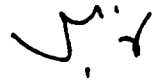
๘.๕ มอบหมายกระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) และกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าต่างประเทศ) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง มีผลบังคับใช้ ๖๐ วันหลังจากวันที่ภาคีทั้งหมดได้แจ้งเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรว่าได้ดำเนินการกระบวนการภายในประเทศของตนสำหรับการมีผลใช้บังคับของพิธีสารดังกล่าว

/๘.๖ มอบหมายให้...

๘.๖ มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการมอบสัตยาบันสารของพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง ให้แก่เลขาธิการอาเซียนเพื่อรับทราบการให้สัตยาบันพิธีสารดังกล่าว เมื่อรัฐสภามีมติเห็นชอบต่อพิธีสารดังกล่าวแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายภูมิธรรม เวชยชัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑-๒

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักการค้าสินค้า

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๕๑๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Phimchanokh@dtm.go.th